

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

А.В. Данільчанка

(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № ВД- 1176 /вуч.

Фундаментальная культуралогія (Культура Беларусі XX–XXI стст.)

Вучэбная праграма ўстановы высшэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцяў:

1-21 04 01 Культуралогія (па накірунках)

накірунак спецыяльнасці

1-21 04 01-01 Культуралогія (фундаментальная)

2015 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове АСРБ 1-21 04 01-2008 «Культуралогія» і вучэбнага плана УВА № Д 21-065/вуч. ад 30.05.2012.

УКЛАДАЛЬНІК: старшы выкладчык кафедры культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый Т. С. Супранкова.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Э. А. Усоўская, заг. кафедрай культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат культуралогіі, дацэнт

М. Л. Лебедзева, дацэнт кафедры паліталогіі ПУА «Інстытут парламентарызму і прадпрымальніцтва», кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый БДУ
(пратакол № 8 ад 30.03.2015 г.);

Вучэбна-метадычным саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
(пратакол № 6 ад 29. 06.2015 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Культура Беларусі XX–XXI стст.» прызначаная для атрымання будучым культурологам, выпускніком БДУ, універсальных (агульнанавуковых, агульнакультурных, агульналітаратурных, тэарэтычных і практычных) і прафесійных ведаў па гісторыі беларускай культуры і мастацтва XX–XXI стст. Дадзеная дысцыпліна ўваходзіць у блок дысцыплін агульнапрафесійнай і спецыяльнай падрыхтоўкі.

Лекцыйны і практычны курс «Культура Беларусі XX–XXI стст.» знаходзіцца ў узаемасувязі з такімі дысцыплінамі агульнай прафесійнай падрыхтоўкі, як філасофія, эстэтыка, сусветная гісторыя, гісторыя Беларусі, тэорыя і гісторыя культуры, гісторыя сусветнай літаратуры, гісторыя беларускай літаратуры, гісторыя рэлігіі, гісторыя мастацтваў і інш. Абапіраючыся на вучэбны матэрыял дадзеных дысцыплін, курс «Культура Беларусі XX–XXI стст.» спрабуе разгледзець асноўныя этапы развіцця беларускай культуры, пачынаючы ад нацыянальнага адраджэння пачатку мінулага стагоддзя і заканчваючы сучаснасцю. Такі інтэгрыраваны разгляд дапаможа студэнтам атрымаць цэласнае ўяўленне аб развіцці беларускага этнаса ў кантэксце найноўшай гісторыі, мастацтва, філасофскай думкі і літаратуры.

Структура курса прадугледжвае лекцыйныя і практычныя заняткі. Сямінары звязаныя з падрыхтоўкай творчых заданняў, рэфератаў, прэзентацый і паведамленняў па тэарэтычных праблемах, аналізу і характарыстыцы мастацкіх помнікаў. Курс збудаваны на сінтэзе апісальных і аналізуючых метадаў, стылёвых, жанравых, нацыянальна-геаграфічных прынцыпаў у падыходзе да твораў мастацтва. Увага надаецца вобразнай спецыфіцы, асноўным канцэпцыям, сувязям з агульнакультурным кантэкстам.

Дадзены спецкурс садзейнічае фарміраванню і развіццю ў студэнтаў эстэтычнага густу, дае звесткі аб розных стылёвых накірунках, іх нацыянальных варыянтах, паглыбляе іх веданне асноўных працэсаў развіцця сусветнай культуры, дае агляд творчасці славутых дзеячаў айчыннага мастацтва, вучыць аналізаваць творы мастацтва.

Мэта выкладання дысцыпліны «Культура Беларусі XX–XXI стст.» – падрыхтаваць будучага спецыяліста-культуролога, які б змог паспяхова рэалізаваць набытыя веды па гісторыі культуры і мастацтва Беларусі ў далейшай прафесійнай і сацыяльнай дзейнасці.

ЗАДАЧЫ ВЫВУЧЭННЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ:

- 1 Павышэнне агульнай мастацказнаўчай культуры падрыхтоўкі студэнтаў;
- 2 Засваенне паняццёвага апарату, прынцыпаў і метадаў падыхода да аналізу мастацкага твора;
- 3 Азнаёмленне студэнтаў са станаўленнем і фарміраваннем сістэмы мастацкіх жанраў і іх увасабленні ў творчасці дзеячаў беларускай культуры;
- 4 Уменне прымяняць дасягненні іншых гуманітарных навук, задзейнічаць міждысцыплінарныя сувязі;
- 5 Веданне асноўных мастацкіх сістэм вывучаемага перыяду, а таксама мастацкіх помнікаў і асноўных заканамернасцей творчасці дзеячаў культуры;
- 6 Набыццё досведу аналізу твораў сусветнай мастацкай культуры;
- 7 Уменне выкарыстоўваць рэсурсы інтэрнэту і шукаць матэрыялы па тэматыцы курса.

Курс «Культура Беларусі XX–XXI стст.» звязаны агульнапрафесійнай і спецыяльнай падрыхтоўкай студэнтаў-культурологаў. У выніку яго засваення студэнты павінны

ведаць асноўныя гістарычныя этапы развіцця айчыннай культуры, іх сувязь з сусветным культурным працэсам;

умець аналізаваць творы мастацтва, рабіць высновы па прачытаных першакрыніцах;

валодаць метадамі аналізу культурных артэфактаў, навыкамі навукова-даследчай працы.

Месца дысцыпліны ў навучальным працэсе. Вывучаючы дысцыпліну «Культура Беларусі XX–XXI стст.» студэнты павінны умець супастаўляць атрыманыя веды з астатнімі курсамі цыкла «Фундаментальная культуралогія», «Гісторыя мастацтваў», «Прыкладная культуралогія», «Біблія і сусветная культура», «Беларуская і сусветная літаратура».

Структура вучэбнай дысцыпліны. «Культура Беларусі XX–XXI стст.» уваходзіць у цыкл дысцыплін “Фундаментальная культуралогія” для першай ступені атрымання вышэйшай адукацыі і разлічаны на 68 гадзін, з іх – 26 гадзін для самастойнай падрыхтоўкі і 32 аўдыторныя гадзіны (22 г. лекцый, 6 г. практычных заняткаў, 4 г. КСР), па заканчэнні курса прадугледжаны экзамен.

Змест вучэбнага матэрыялу

Уводзіны. Асноўныя напрамкі развіцця беларускай культуры ў другой палове XIX – першым дзесяцігоддзі XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі. Узнікненне новай беларускай літаратурнай мовы. Актывізацыя нацыянальна-вызваленчага руху. З’яўленне перыядычных выданняў і выдавецтваў. Дзейнасць першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага і Віленскага музычна-драматычнага гуртка. З’яўленне кінематографа і арганізацыя фотавыстаў.

Этнаграфічныя даследаванні. Дзейнасць М. В. Доўнар-Запольскага, А. Я. Багдановіча, Я. Ф. Карскага, М. Федароўскага і інш. Беларусь у фотаматэрыялах Я. Булгака, І. Сербавы, С. Хамянтоўскай, Л. Арнер Бойд і інш.

Асвета і адукацыя. Масавы характар асветніцтва. Дзейнасць навучальных устаноў у дарэвалюцыйнай Беларусі.

Мастацтва і літаратура. Развіццё манументальнай архітэктуры. Неаготыка, неарэнесанс, візантыйскі стыль, мадэрн. Уплыў рускіх перадзвіжнікаў на беларускі жывапіс. Дзейнасць Я. Сухадольскага, В. Бялыніцкага-Бірулі, А. Гараўскага і інш.). Віцебская школа жывапісу і мадэрнізм (М. Шагал, Ю. Пэн і інш.). Уплыў творчасці Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, М. Гарэцкага, А. і І. Луцкевічаў і інш. на фармаванне нацыянальнай культуралагічнай думкі.

Культура Беларусі ў 20–30 гг. XX ст. Палітыка беларусізацыі. Узнікненне вышэйшых і сярэднеспецыяльных навучальных устаноў. XX ст. Гісторыя БДУ. Дзейнасць Інбелкульту. Моўнае пытанне. Узнікненне літаратурных аб’яднанняў і Саюза пісьменнікаў БССР. Вынікі беларусізацыі і яе спыненне.

Музычнае мастацтва, кінематограф, тэатр, жывапіс. З’яўленне першых музычных навучальных устаноў. Дзейнасць Беларускага студыйнага хору і Беларускай дзяржаўнай капэлы. Беларуская філармонія і Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр оперы і балета. Першыя нацыянальныя оперы. Пачатак беларускага кінематографу. Адкрыццё вядучых тэатраў рэспублікі і мастацкіх школ.

Культура Беларусі перыяду таталітарнага грамадства і адлігі. Фармаванне культы асоба Сталіна і адлюстраванне гэтага ў культуры. Другая сусветная вайна ў творах беларускіх аўтараў. Пакаленне “шасцідзясятнікаў”. Заснаванне мастацкіх выдавецтваў. Развіццё адукацыі. Тэатральнае мастацтва.

Архітэктурнае, скульптурнае, жывапіс. Развіццё тыповага праектавання. Канструктывізм, функцыяналізм, ампір, сталінскае барока.

Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры. Законы “Аб культуры ў Беларускай ССР” і “Аб ахове і выкарыстанні помнікаў гісторыі і культуры Рэспублікі Беларусь”.

Развіццё літаратуры і тэатра. Рэабілітацыя пісьменнікаў-ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Тэма Чарнобыля і гістарычнай мінуўшчыны Беларусі. Літаратура беларускай дыяспары. Постмадэрнізм у творчасці беларускіх пісьменнікаў. Стварэнне Саюзу тэатральных дзеячоў. Рэалізацыя ідэй нацыянальна-культурнага адраджэння.

Архітэктурнае, скульптурнае, жывапіс. Хай-тэк і арганічная архітэктурна-відовішчыны пабудовы. Сучасная манументальная скульптура. Гарадская скульптура. Новыя арт-практыкі ў жывапісу.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

Нумар раздзела і тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Іншае/КСР	
1.	Уводзіны. Асноўныя напрамкі развіцця беларускай культуры ў другой палове XIX – першым дзесяцігоддзі XX ст.	2					апытанне
2.	Этнаграфічныя даследаванні.	2	2				калоквиўм
3.	Асвета і адукацыя.	2					апытанне
4.	Мастацтва і літаратура	2	2				тэст
5.	Культура Беларусі ў 20 – 30 гг. XX ст.	2					віктарына
6.	Музычнае мастацтва, кінематограф, тэатр, жывапіс.	2					апытанне
7.	Культура Беларусі перыяду рэвалюцыйнага грамадства і адлігі.	2					апытанне
8.	Архітэктура, скульптура, жывапіс.	2				2	эсэ і творчыя работы
9.	Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры.	2					калоквиўм
10.	Развіццё літаратуры і тэатра.	2	2				віктарына
11.	Архітэктура, скульптура, жывапіс.	2				2	даклад
	Усяго	22	6			4	

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Асноўная літаратура

- 1Лыч, Л., Навіцкі, У. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч, У. Навіцкі; 3-е выд., дапам. – Мінск : Современная школа, 2008.
- 2Патапенка, Н. Я., Перапёлкіна, А. В. Гісторыя культуры Беларусі / Н. Я. Патапенка, А. В. Перапёлкіна. – Мінск : Изд-во Гревцова, 2009.
- 3Смолік, А. І. Беларуская культуралогія : гісторыя і сучаснасць / А. І. Смолік. – Мінск : БДУКМ, 2014.
- 4Абдзіраловіч, І. Адвечным шляхам : даследзіны беларускага светагляду / І. Абдзіраловіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993.
- 5Богданович, М. Белорусское возрождение / М. Богданович // Украинская жизнь. – 1915. – № 12. – С. 17–21.
- 6Богданович, М. Белорусское возрождение / М. Богданович // Украинская жизнь. – 1915. – № 12. – С. 17–21.
- 7Карский, Е. Ф. Белорусы : в 3 т. / Е. Карский; прадм.: В. М. Курцова, А. У. Унучак, И. У. Чаквін; уступ. арт. М. Г. Булахаў; рэд. савет : Г. П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 2006.
- 8Колас, Я. Збор твораў: у 14 т. / Я. Колас. – Мінск : Мастац. літ., 1976.
- 9Купала, Я. П’есы. Публіцыстыка. Янка Купала пра сябе / Я. Купала; [уклад. і прадмовы Н. Гілевіча]. – Мінск: Кніга, 2002.
- 10 Лосский, Н. Условия абсолютного добра / Н. Лосский. – М.: Политиздат, 1991.
- 11 Цьвікевіч, А. “Западно-руссизм”. Нарысы з гісторыі грамадзкай мыслі на Беларусі ў XIX і пачатку XX ст. / А. Цьвікевіч ; паслясл. А. Ліса. – 2-е выд. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993.

Дадатковая літаратура

- 12 Бахтин, М.М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М., 1986.
- 13 Гісторыя беларускай дакастрычніцкай літаратуры: у 2-х т. – Мінск: Навука і тэхніка, 1968–1969.
- 14 Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя: у 4-х т. Т. 1–3. – Мінск: Беларуская навука, 1999–2001.
- 15 Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. Т. 1–6. – Мінск: Навука і тэхніка, 1987–1994.
- 16 Гісторыя беларускага тэатра: У 3-х т. – Мінск: Навука і тэхніка, 1983–1987.
- 17 Гуревич, П.С. Культурология П. С. Гуревич. – М., 1996.

- 18 Дробов, Л.Н. Живопись Белоруссии XIX – начала XX в / Л. Н. Дробов. – Минск: Вышэйшая школа, 1974.
- 19 Кармин, А.С. Культурология / А.С. Кармин. – СПб., 2003.
- 20 Качаноўскі, У.У. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік для студэнтаў ВНУ / У. У. Качаноўскі. – Мінск: НКФ "Экаперспектыва", 1994.
- 21 Кулагин, А.Н. Архитектура дворцово-усадебных ансамблей Белоруссии: вторая половина XVIII – начало XIX в. / А. Н. Кулагин – Минск: Наука и техника, 1981.
- 22 Кулагін, А.М. Эклэктака. Архітэктурa Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX ст. – Мінск: Ураджай, 2000.
- 23 Культурология. XX век: словарь. — СПб., 1997.
- 24 Культурология / сост. и отв. ред. А.П. Радугин. – М., 2001.
- 25 Культурология. XX век: энциклопедия: в 2-х тт. — СПб., 1998.
- 26 Культурология. XX век: Антология. Философия и социология культуры. — М., 1994.
- 27 Культурология. Энциклопедический словарь. – Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 1997. – 640 с.
- 28 Лакотка, А.І. Нацыянальныя рысы беларускай архітэктурy / А. І. Лакотка. – Мінск: Ураджай, 1999.
- 29 Лойка, А.А. Гісторыя беларускай літаратуры: Дакастрычніцкі перыяд: у 2-х т. / А. А. Лойка. – 2-е выд. – Мінск: Вышэйшая школа, 1989.
- 30 Лотман, Ю.М. Анализ поэтического текста / М. Ю. Лотман. – М.: Просвещение, 1972.
- 31 Мазель, Л.А. Проблемы анализа музыки / Л. А. Мазель. –М., 1978.
- 32 Марнцман, В.Б., Чиркова, Т.В. Проблемное изучение литературного произведения в школе / В. Б. Марнцман, Т. В. Чиркова. – М., 1977.
- 33 Маркарян, Э.С. Вопросы системного рассмотрения культуры и человеческой деятельности / Э. С. Макарян. – Ереван, 1972. –305 с.
- 34 Махлина, С.Т. Язык искусств в контексте культуры / С. Т. Махлина. – СПб.: СПбГАК, 1995. – 216 с.
- 35 Методология и методы исследования культуры: сб. науч. тр. / под ред. С.Н. Иконниковой. –Л.: ЛГИК, 1984. –168 с.
- 36 Методология и методика научного исследования. – Челябинск, 1993.
- 37 Мид, М. Культура и мир детства / М. Мид. — М., 1988.
- 38 Мировая художественная культура. Ч.1. Научно-педагогические и учебно-методические материалы. – Л.: РГПУ им. А.И. Герцена, 1991. – 63 с.
- 39 Мировая художественная культура. Ч.2. Тезисы лекций. – Л.: РГПУ им. А.И. Герцена. 1991. – 67 с.

- 40 Музыкальный театр Белоруссии: Дооктябрьский период. – Минск: Навука і тэхніка, 1990.
- 41 Научные работы: Методика подготовки и оформления / авт.-сост. И.Н. Кузнецов. — Минск, 2000.
- 42 Очерки истории науки и культуры Беларуси IX – начала XX в. – Минск: Навука і тэхніка, 1996.
- 43 Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі / С. А. Парашкоў. – 2-е выд. – Мінск: Беларуская навука, 2004.
- 44 Чантурия, В.А. История архитектуры Белоруссии: в 2-х т. / В. А. Чантурия. – Т. 1: Дооктябрьский период. – 3-е изд. – Минск: Вышэйшая школа, 1985.
- 45 Чантурия, В.А. Памятники архитектуры и градостроительства Белоруссии / В. А. Чантурия. – Минск: Полымя, 1986.
- 46 Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6-ці т. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя, 1993–2003.
- 47 Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі: у 5-ці т. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя П.Броўкі, 1984–1987.

ПЕРАЛІК ВЫКАРЫСТАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ КАМПЕТЭНЦЫЙ СТУДЭНТАЎ

У праграме курса прадугледжаныя наступныя формы дыягностыкі студэнтаў: вусныя (апытанне, даклад, віктарыны, калоквіўмы, вусны экзамен); пісьмовыя (тэсціраванне, эсэ, творчыя работы).

ПРЫБЛІЗНЫЯ ПЫТАННІ ДА ЭКЗАМЕНУ

1. Асноўныя напрамкі развіцця беларускай культуры ў другой палове XIX – першым дзесяцігоддзі XX ст.
2. Фарміраванне беларускай нацыі.
3. Узнікненне новай беларускай літаратурнай мовы. Актывізацыя нацыянальна-вызваленчага руху. З’яўленне перыядычных выданняў і выдавецтваў.
4. Дзейнасць першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага і Віленскага музычна-драматычнага гуртка. З’яўленне кінематографа і арганізацыя фотавыстаў.
5. Этнаграфічныя даследаванні М. В. Доўнар-Запольскага, А. Я. Багдановіча, Я. Ф. Карскага, М. Федароўскага і інш.
6. Беларусь у фотаматэрыялах Я. Булгака, І. Сербавы, С. Хамянтоўскай, Л. Арнер Бойд і інш.
7. Масавы характар асветніцтва. Дзейнасць навучальных устаноў у дарэвалюцыйнай Беларусі.
8. Развіццё манументальнай архітэктуры. Неаготыка, неарэнесанс, візантыйскі стыль, мадэрн.
9. Уплыў рускіх перадзвіжнікаў на беларускі жывапіс. Дзейнасць Я. Суходольскага, В. Бялыніцкага-Бірулі, А. Гараўскага і інш.).
10. Віцебская школа жывапісу і мадэрнізм (М. Шагал, Ю. Пэн і інш.).

11. Уплыў творчасці Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, М. Гарэцкага, А. і І. Луцкевічаў і інш. на фармаванне нацыянальнай культуралагічнай думкі.
12. Палітыка беларусізацыі. Узнікненне вышэйшых і сярэднеспецыяльных навучальных устаноў.
13. Гісторыя БДУ. Дзейнасць Інбелкульта. Моўнае пытанне. Узнікненне літаратурных аб'яднанняў і Саюза пісьменнікаў БССР. Вынікі беларусізацыі і яе спыненне.
14. З'яўленне першых музычных навучальных устаноў. Дзейнасць Беларускага студыйнага хору і Беларускай дзяржаўнай капэлы. Беларуская філармонія і Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр оперы і балета. Першыя нацыянальныя оперы.
15. Пачатак беларускага кінематографу. Адкрыццё вядучых тэатраў рэспублікі і мастацкіх школ.
16. Фармаванне культна асоба Сталіна і адлюстраванне гэтага ў культуры.
17. Другая сусветная вайна ў творах беларускіх аўтараў.
18. Пакаленне “шасцідзясятнікаў”. Заснаванне мастацкіх выдавецтваў. Развіццё адукацыі. Тэатральнае мастацтва.
19. Развіццё тыповага праектавання. Канструктывізм, функцыяналізм, ампір, сталінскае барока.
20. Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры.
21. Рэабілітацыя пісьменнікаў-ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Тэма Чарнобыля і гістарычнай мінуўшчыны Беларусі. Літаратура беларускай дыяспары.
22. Хай-тэк і арганічная архітэктура. Культурна-відовішчныя пабудовы. Сучасная манументальная скульптура. Гарадская скульптура. Новыя арт-практыкі ў жывапісу.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ УВА

Назва вучэбнай дысцыпліны, вывучэнне якой звязанае з дысцыплінай вучэбнай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вывучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце вучэбнай праграмы	Рашэнне, прынятае кафедрай, распрацаваўшай вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
1	2	3	4
Фундаментальная культуралогія	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Беларуская і сусветная літаратура	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Гісторыя мастацтваў	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Прыкладная культуралогія	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015

ЗМЭНЫ І ДАПАЎНЕННІ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

на ____/____ навучальны год

№№ п/п	Змены і дапаўненні	Абгрунтаванне

Вучэбная праграма перагледжаная і адобрана на паседжанні кафедры

(пратакол № ____ ад _____ 200_ г.)

Загадчык кафедры

Кандыдат культуралогіі, дацэнт _____ Э. А. Усоўская

(ступень, званне)

(подпіс)

(Ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

Кандыдат тэхніч. навук, дацэнт _____ У. Я. Гурскі

(ступень, званне)

(подпіс)

(Ініцыялы, прозвішча)